

Gyököcssy Endre:

ARANYSÍP, ÉL A TÖRVÉNY, FIAM, TE CSERKÉSZ VAGY!

Negyven éves jubileumom alkalmából jelentek meg ezek az írásaim. Az *Ezüst furulya* és a *Nádi hegedű* után az *Aranysíp* harmadik gyermekverses könyvem. Az utolsó 15 év alatt kis magyar olvasóimnak írt verseimből válogattam össze száznál több költeményt a 140 oldalas, Fejes Gyula szép rajzaival díszített könyvben. Nagyon szeretem a gyerekeket. A magamét is, a másokét is. Kenyérkereső pályámon is a gyerekek lelki és testi gondozásával kellett évtizedeken át foglalkoznom. Mint dolgozó cserkészparancsnok is tíz évig éltem együtt még a nyári táborozások idején is cserkészeimmel. Ez lehet az oka, hogy – Pósa Lajos szerető ösztökélése után – már 1904 óta, tehát 40 esztendeje írok verset, mesét, mondát, elbeszélést, színi játékokat, regényt a magyar gyerekeknek.

Állandóan gondolok Pósa Lajos és Rákosi Viktor intésére és tanítására, mikor a gyerekeknek írom verseimet. Ez az intés és tanítás arra figyelmeztet ma is, hogy a gyermekverset formában, nyelvben, tartalomban a legnagyobb művészettel kell írni. A gyermekkel nem lehet kísérletezni és a gyermeket nem szabad lenézni. Sose felejttem el azt a méltatlankodást, amellyel Pósa Lajos egyszer elpanaszolta nekem azon frissiben: mi történt vele. Ő volt akkor az *Uj Idők* versolvasó szerkesztője. Az egyik mindig pénztelen, neves költő hozott hozzá az *Uj Idők*nek verset. Hogy a költő megkaphassa rögtön a neki oly égetően szükséges tiszteletdíjat: Pósa azonnal elolvasta a verset. A melegszívű szerkesztő-költő elborult, mert nem találta jónak a költeményt. Ezt szomorúan ugyan, de megmondta a vers írójának. A mindig megszorult költő megrezsent. Mi lesz ma vele, ha nem kap honoráriumot? Egy kis gondolkodás után ezt mondta Pósa bácsinak: – Szerkesztő úr, én is érzem, hogy ez a versem nem a legjobb. Most írtam hirtelen, hogy ebédem legyen nekem és a családomnak mára. Szerkesztő úr, ha az *Uj Idők*be nem jó a vers, talán jó lesz *Az Én Ujságomba* a gyerekeknek. Pósat, *Az Én Ujságom* lelkiösmeretes szerkesztőjét megdöbbenette ez a könnyelműség Napokig betege volt ennek a beszélgetésnek. A költőnek csak ezt mondta: – Kérlek, tévedsz. A gyereket nem lehet így lenézni és becsapni.

Ha megírom egy-egy gyermekversemet: tízszer is elolvasom. Alaposan megbírálok és fölteszem a kérdést magamnak: nem akarom a gyermeket becsapni? Ha lelkiösmeretem megnyugtat és nemmel felelek: akkor adom csak át a költeményt a gyerekeknek. Így írtam az *Aranysíp* száznál több versét is. Örülök, hogy az Ifjúsági Irodalmi Tanács az elemi iskolák, továbbá a tanítóképzők és líceumok számára a beszerzendő könyvek közé sorozta. Örülök annak is, hogy ezt a verses könyvemet ország gyarapító Kormányzó Urunk unokájának, ifj. nagybányai Horthy Istvánnak ajánlhattam a fiatal főméltóságú asszony engedélyével. Mikor a cserkészmozgalom egy éves volt Magyarországon: megírtam *A palotai cserkészek* c. regényemet, az első magyar cserkéseregényt.

(Most van sajtó alatt 4-ik kiadása.) Azóta állandóan írok a cserkészfiúknak. Megírtam *A palotai cserkészek* második részét: *Táboroznak a palotai cserkészek* a regény címe. Harmadik cserkészregényem: *Ha a cserkész bűnbe botlik*. Cserkész-elbeszéléseim pedig *Fiúk, föl a fejjel* c. könyvemben jelentek meg. Most kiadott két kisebb írásom cserkész színi játék. Az *Él a törvény*: kisebb cserkészjelenet. A *Fiam, te cserkész vagy!*: egyfelvonásos cserkészszíndarab. Mint gyakorló cserkészparancsnok, először cserkészeimmel játszottam el többször és több helyen (Szeghalmon, Rákospalotán. Szendrőládon, Fóton, Iváncson) a két cserkészjátékot, és csak a cserkészek sürgetésére adtam át a Kókai-cégnak kiadásra. Azóta már igen sok cserkészcsapat bemutatta a maga cserkész-színpadán. A hozzám érkezett hírek szerint: sikerrel. Meggyőződésem, hogy cserkészeknek csak az az író írhat cserkészverset, cserkészregényt, elbeszélést vagy színdarabot, aki éveken át maga is cserkész volt. Aki együtt élt és dolgozott cserkészeivel. Akit a cserkészmozgalom évekre meghódított a cserkészmunkának is. Hálás vagyok a sorsnak, hogy engem is beállított az önkéntes cserkészmunkába; hogy tíz éven át együtt tudtam járni az erdőket, mezőket, hegyeket cserkészeimmel és le tudtam velük ülni száz és száz tábortűz mellé mesét hallgatni és mesét mondani; hogy a szép cserkészélet írói munkára is ihletett!

Koszorú. Új folyam 10. (1943-1944) 1944 / 2.